

Alexandra Pirici*Neviditeľný monument, 2026*

Oživenie Pamätníka umučených, Lesopark Brezina, Slovensko

Performatívna akcia, eidofónová socha-nástroj

Účinkujú

Gabrielė Bagdonaitė, Zuzana Burianová, Viktoras Fedorenko, Tomáš Janyпка, Katarína Jungová, Yuri Korec, Samuel Kosmál, Marta Poláková, Eva Priečková, Rozálie Stárová, Peter Šavel, Barbora Tomašková, Eva Urbanová, Yurika S. Yamamoto

Pamätník umučených a Cintorín hrdinov v Lesoparku Brezina nad mestom Trenčín vzdávajú úctu 69 obetiam fašizmu – prevažne odbojárom a civilistom –, ktorí boli v rokoch 1944 – 1945 mučení a popravení nacistami v brezinských lesoch. Neviditeľný monument má podobu poetického sprievodu, ktorého cieľom je pripomínať si a oslavovať stratené životy, pretože ich význam pretrváva aj v súčasnosti. Prostredníctvom zvuku/spevu a ľudských tiel sa zároveň usiluje vytvoriť dočasnú architektúru okolo existujúcich pamätníkových prvkov, ktorá sleduje alebo si predstavuje väzby a neviditeľné dynamiky spájajúce činy a telá – živé aj neživé – do širšej siete vzťahov, hmoty a pamäti; dočasnú živú sochu, ktorá dopĺňa alebo dokonca zviditeľňuje skrytú časť existujúcej pamätníkovej štruktúry. Spojenie medzi látkou ľudských tiel – najmä tých, ktoré prestali byť živé a rozpadli sa do iných materiálnych konfigurácií – a koreňmi stromov, pôdou, trávou, vetrom, zvukom, fyzikálnymi a chemickými procesmi, ktoré ich premieňajú, začleňujú a rozširujú do krajiny a do iných, rastlinných foriem života, a ktoré potichu a neviditeľne formujú, kým sme a kým sa stávame.

Životy a činy partizánov a civilistov, na ktorých toto miesto spomína, naďalej rezonujú a majú význam; Neviditeľný monument sa snaží podporiť a jemne rozšíriť našu predstavivosť v tomto smere. Takzvaná „vzkriesená rastlina“ (rastlina schopná prežiť extrémne vysušenie svojich vegetatívnych pletív a po opätovnom zavodnení resp. po zlepšení podmienok obnoviť normálnu metabolickú aktivitu) sa vo svojom performatívnom stvárnení vracia k životu; figurálne zobrazenia ľudského utrpenia na existujúcom pamätníku, vytvorenom Jozefom Fizeľom, sa množia, no zároveň sa premieňajú na korene, ktoré môžu vyživovať nové, odlišné výhonky, alebo nadobúdať nové vlastnosti a stávať sa obrovskými, viac než ľudskými entitami. Sochársky objekt a hudobný nástroj odkazujúci na eidofón (historický nástroj z 19. storočia využívajúci rezonanciu a princíp Chladniho dosiek na vizualizáciu vibračných vzorcov) umožňuje, aby sa pri speve performerov do nástroja objavovali a pohybovali drobné, život pripomínajúce prejavy poriadku a štruktúry v zrnkách piesku alebo prášku, ktoré sa stávajú viditeľnými vďaka ľudskému dychu. Možno si tak koniec biologického života, nech už prichádza akokoľvek tragicky, vieme predstaviť nie ako zmiznutie, ale ako jemnú premenu na niečo, čo zostáva aktívne alebo mobilizovateľné, schopné opätovne podnecovať k činu.

Kurátorstvo

Vizuálna identita

Produkcia

PR a sociálne siete

Realizácia

Dizajn a technická podpora

Jaro Varga a Audrey Hörmann

Lukáš Vančo

Veronika Němcová

Adam Cívín

Jozef Vančo – Gutenart

Andrei Tudor Dinu

Výstava trvá do 31. októbra 2026

www.waitingplaces.eu**Alexandra Pirici***Invisible Monument, 2026*

Enlivenment of the Memorial to the Martyrs, Brezina Forest, Slovakia

Performative action, eidophone sculpture-instrument

Performed by

Gabrielė Bagdonaitė, Zuzana Burianová, Viktoras Fedorenko, Tomáš Janyпка, Katarína Jungová, Yuri Korec, Samuel Kosmál, Marta Poláková, Eva Priečková, Rozálie Stárová, Peter Šavel, Barbora Tomašková, Eva Urbanová, Yurika S. Yamamoto

The Memorial to the Martyrs and the Cemetery of Heroes located in the Brezina Forest Park above the city of Trenčín honor 69 victims of fascism—mainly resistance fighters and civilians—who were tortured and executed by the Nazis in the Brezina woods between 1944 and 1945. Invisible Monument takes the form of a poetic procession aiming to remember and celebrate the lives lost, as they continue to matter in the present. Using sound/song and human bodies, it also aims to construct a temporary architecture around the existing memorial elements, which traces or imagines bonds and invisible dynamics that place actions and bodies, whether living or not living, into a larger web of connections, matter and memory; a temporary, living sculpture that complements or makes visible, even, a hidden part of the existing commemorative structure; a link between the stuff of human bodies – especially those that ceased to be alive, now unraveled into other material configurations – and tree roots, soil, grass, wind, sound, physical and chemical processes that transform, incorporate and expand them into the land and into other, vegetal lives, and that quietly and invisibly structure who we are and who we become.

The lives and actions of the partisans and of civilians remembered at the site continue to matter and resonate; Invisible Monument hopes to support and gently expand our imagination in this scope. A so-called ‘resurrection plant’ (which can survive extreme dehydration of its vegetative tissues and resume normal metabolic activity upon rehydration/ when conditions become favorable) comes back to life in its performative embodiment; figurative representations of human suffering on the existing monument structure created by Jozef Fizeľ multiply but also transform into roots, which possibly nurture new, different sprouts, or acquire new features becoming giant, more-than-human entities; a sculptural object and musical instrument that references an eidophone (an old, 19th century instrument using resonance and the principle of Chladni plates that helps visualize vibrational patterns) enables small, life-like instances of order and structure in grains of sand or powder to emerge and move when performers sing into the instrument, being made visible with the help of human breath. Perhaps the end of biological life, as tragically as it might come, might be reimagined not as disappearance but as a soft transformation into something active or mobilizable nevertheless, capable of inciting action anew.

Curators

Visual Identity

Production

PR & Social Media

Realization

Design & Technical Support

Jaro Varga & Audrey Hörmann

Lukáš Vančo

Veronika Němcová

Adam Cívín

Jozef Vančo – Gutenart

Andrei Tudor Dinu

The exhibition is accessible until October 31, 2026

www.waitingplaces.eu